

Acésta fôia ese
cate 3 côle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
1 galbenu cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fôia Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonédia la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiiu, séu prin posta
séu prin domni co-
lectori.

Nr. 22.

Brasiovu 15. Noembre 1877.

Anulu X.

Sumariu: Despre traduceri. — Epistole de ale repausatoru. (Continuare). — Scólele din Brasiovu 1876/7. — Cantecu de leganare. — Necrológe. — Bibliografia. — Ratiociniu despre perceptele si erogatele fôndului a infintiandei academii romane de drepturi pre 1876/7.

Despre traduceri.

A traduce dintr'o limba in alt'a bine, la intielesu, si cá se placa audiului nesticatu, este adeverata arte, si inca grea. Despre acestu adeveru cunoscutu de multu in republic'a literaria, semidoctii si pedantii nu voru se scia. De aici vene, cá la magiari si la romani se vedu atâtea traductiuni miserabili. Dela traductorii buni se cere, cá nu numai se cunósca perfectu ambele limbi, pe cea din care si pe cea in care traducu, dara totu-odata se fia familiarisati de ajunsu cu materi'a tractata in scrierea originale, se si strabata in spiritulu scriptorului pe care voiescu a'lu traduce, se se scia si feri de pedanteria.

Societatea academica din Bucuresci pune de ani la concursu traduceri din auctorii classici latini si elini. Incercarile sale abia in anii din urma incepura se aiba câte unu resultatu mai inbucuratoriu. Intr'aceea criticele comisiuniloru sale facura sange reu la una parte din literati, éra in anulu acesta se audira chiaru si unele voci in contra aceluor concursu. Unii ómeni adeca din scól'a noua afla, cá romanii nu aru mai avea trebuintia de traductiunile classiciloru, pentru-cá ei au inceputu se invetie limbile clasice si se citésca originale. S'a vediutu estimpu chiaru si una critica publicata asupra societatiei academice in sensulu acesta.

Nu scimu déca s'au mai aflatu la vreunu altu poporu modernu ómeni carii se cutedie a sustiené, cá nu trebuescu traductiuni din auctorii latini si elini. De altumentrea nu este meritulu societatiei academice, cá ea pune honorariu stralucitu de câte 120 franci pentru 1 cóna tradusa, ci meritulu principale e alu unuia din fundatorii sei, adeca alu repausatorulu Domnu Alexandru Ioanu Cusa. Acelu Domnu alu romaniloru nu a fostu nici philologu, nici omu pedantu; dara cá omu practic u si cá Domnu alu unui poporu care se afla in epoc'a regeneratiunei sale, cunoscea imperativ'a necessitate de a prepara in statulu seu una classe de traductorii fórté buni. Cusa vedea bine, cá tiér'a are se inprumute multime de legi dela alte staturi, incependu dela Pandecte pana la codicile lui Napoleonu, precumu si cá cu

inmultirea scóleloru trebuescu carti scolastice in tóte ramurile sciintieloru. Preste acésta, multimea de acte diplomatice care vinu in viéti'a publica a unui statu, ceru tradncere exacta, fidele si totusi bine intielesa. Se astepte tiér'a, pana ce voru veni literatii ei totu cu originale? Ar fi trebuitu se astepte celu pucinu vreo 50 de ani. Dara Cusa facuse si una esperientia fórté neplacuta cu traductorii din dilele sale. Elu le comisse se traduca codicile Napoleonu, nu din latinesce ori grecesce, ci numai din francesce; unele parti inse esira traduse asia de reu, in càtu astadi advocatii si judecatorii cauta se ia originalulu in ajutoriu. Atuoci Cusa nacajitu le dise: Éca premiu dela mine: invetiati a traduce bine, cá nu sciti.

S'a intemplatu de nenumerate-ori in viéti'a popóraloru, cá unii articlii de lege, unu actu publicu séu privatu, tractate, contracte, carti de baptismu séu de cununia, obligatiuni, atestate etc. traduse falsu ori incurcatu, ori cu defecte, cu esmissiuni, au costatu pe ómeni avere, onóre si viéti'a, pe unele tieri libertatea lor.

„Dara comisiunile societatiei academice sunt prea rigoróse si pedante.“ Cei carii vorbescu si scriu asía, n'au prinsu in man'a lor nici-odata Analile societatiei academice, cá se védia temeiturile aceluor comisiuni, pentru care s'au simtitu obligate in consciintia a respinge mai multe traductiuni in cursulu aniloru. In anulu acesta inca s'au respinsu. Pentru-cá aceia, carii n'au Analile, se cunósca causele respingerei, vomu reproduce aici una critica asupra traductiuniloru din Plutarchu, facuta de referentele Al. Odobescu, carui numai pedanteria nu i se póte inputa. Acea critica se afla alaturata la processulu verbale alu siedentiei din 1. Septembre 1877. Noi o recomandamu cu totu de adinsulu literatiloru, fóra inse cá se subscriemu tocma tóte esemplele pe care le aduce dn. Odobescu anume la manuscriptulu lit. A., éra de alta parte reflectamu pe lectori la lips'a de gramatica si orthographia in manuscriptulu A. Sunt si la noi câteva cestiuni de gramatica si orthographia, care voru mai remanea inca multu timpu sub discussiune, sub judice lis est; dara preste mai multe au trecut in parentii nostrii; éra altele sunt asia de limpedi, usióre de intielesu, in càtu neobser-

varea reguleloru celoru mai naturali te pune la mirare. Toti dacoromanii pronuntia infinit. de a 2 si 3 conj. limpede: avere, vedere, putere; facere, cu e in penultim'a; cu tóte acestea Sarsaila scrie având, vâzând, putând, facând. Toti romanii sciu, că ei nu au prepositiune séu afixu am, âm, nici um, si totusi elu scrie âmpodobit, umplut; éra din tragere face tregând, si pe strînsu (strîngu, strîngere = stringo, is, ere) ilu scrie strans. Dăra se trecemu preste acestea miserii si se damu cuventulu comisiunei si respective dlui Odobescu.

Raportulu comisiunei insarcinata cu examinarea manuscrisurilor venite la concursu pentru autorii eleni.
(Plutarchu).

Domniloru!

Este alu sieptelea anu acumu de candu, dandu neintrerupta urmare unei mesuri ce s'a luat de catre societatea academica, in sesiunea ei din 1871, se pune la concursu, intre alti autori eleni si latini, unu specime de traductiune romapa de pre „vietiele barbatiloru ilustru“ ale lui Plutarchu.

Cati-va dintre anticii scriitori, propusi spre traductiune, si anume Cesare, Sallusti, Cicerone si Dione Cassiu, 'si au gasitu pana acum, — de si in cumpene camu nestatornice, — interpreti, carora societatea noastră a crediutu că le póte incredintiá sarcin'a de a traduce pe romanesce eugetarile si stilulu acelu venerabili modele.

Pentru istoriculu din Cheronea, faptul nu s'a infacisiatu inca, si aci imi propunu, domniloru, in numele comisiunei examinatóre de estimpu, ale carei idei mi s'a oferitu favórea de a vi le transmite, se ve espunu causele, carora noi amu atribuitu acésta restriste prelungita a multu si cu dreptu laudatulu biograta alu anticitatei.

Aceste cause suntu de o indoita natura:

Unele generali, adeca atingatóre de ori-ce traducere a elasiciloru vechi, in limb'a romanésca, si, prin urmare, constituindu, — de amu poté dice asia, — chiaru teori'a pe care se intemeiadia sistem'a de traducere, preconisata de societatea noastră; altele privescu de adreptulu pe uniculu scriitoriu elenu, carele a fostu representatu estu-timpu, la concursurile propuse de noi, prin patru diferite specimene de traductiune.

Tóte aceste specimene, fiindu sosite la timpu, s'au luat in cercetare de catra d-nii I. Ghic'a, G. Sionu, I. Caragiani si de subscrisulu — că-ci din nefericire alu cincilea membru alu comisiunei, dn. Papadopolu-Callimachu n'a sositu inca spre a luá parte la lucrarile noastre.

Clasificarea loru s'a mantienutu sub urmatórele patru rubrice:

Manuscrisulu liter'a A. cu devis'a: „Οἱ πολλοὶ τὴν μὲν ἑλληνικὴν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀπροβλέπονσι.“ (Isocrate).

Ms. lit. B. cu devis'a: „A usua in scrierea romana numai literile cate se aud in pronuntiare.“ (Traducatorulu).

Ms. lit. C. cu devis'a: „Τον χρηστὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα δεῖ τῶν μὲν προγεγενημένων μεμνήσθαι, τα δε ἐνεστώτα πράττειν“ περὶ δὲ τῶν μελλόντων φυλάττεσθαι.“

Ms. lit. D. cu devis'a: „Δόκιμον τὰ πάντα ζητεῖν, εἰ μὴ πρὸς χάριν, ἀλλὰ πρὸς χάριν.“

Mai nainte inse de ve aratá intru catu si intru ce, fia-care din aceste patru incercari, luata in parte, sta mai pre josu de prototypulu unei bune traduceri in limb'a noastră si de modelulu literariu, pe care ele au de scopu a ni'lu imbracă romanesce, ierte-mi-se a reinprospetá aci — mai cu séma pentru usulu concurentiloru viitori — ideile pe cari in aceeasi calitate de raportoru alu unei asemine comisiuni, amu avutu onóre a le espune dinaintea d-vóstra, in sesiunea de acumu trei ani.

Apoi, me voiu cercá se invederedi, de ce neasemuita importantia este, atatu pentru o limba ce cauta a se desvoltá, catu si pentru o natiune ce cauta a se intari, noroculu de a posede o traductiune perfecta, literaria si totu-odata poporana, a „vietieloru“ lui Plutarchu.

Candu, la sfersitu, vomu dovedi că noi, cestia din comisiune, fara de nici o preugetata partinire, amu mesuratu scrupulosu mustrele ce ni s'au presentatu, cu amendoue aceste temeinice dreptarie, atunci suntu incredintiatu că veti recunósce cu totii, domniloru, că verdictulu ce avemu a ve propune nu este nici pré aspru, nici presumptiosu, nici fara de puternice cuvinte.

Acumu trei aui, domniloru, amu avutu fericit'a ocaziune de a constatá unu progresu printre concurentii nostri la traducerile de pre autorii classici; si atunci, amu socotitu că va fi indestulu, pentru a'i intari pe acea cale, de a le insemná, nu atatu órecari gresieli de amenunte ce comitéu in lucrarile loru, catu pericolele de cari, traducundu, avéu a se feri, că se ajunga a da publicúlu nostru versiuni demne de a popularisá printre cetitorii romani, marile modele ale anticitatei.

Óre, cele ce amu disu atunci, n'au petrunsu indestulu prin marginit'a publicitate a aneleloru noastre, pana la concurentii de estu-timpu? Séu că, vedindu in sinulu societatii academice unele tendintie camu unilaterale, (in filologia, buna-óra), au socotitu că aceea ar' fi avendu printre noi mai multa favóre de catu cumpatulu de limba si de cuvinte, pe care marea noastră majoritate l'a intrebuintiatu pentru sine si l'a recomandatu pururea scriitoriloru romani?

Cá se declaramu inca odata, si cu taria, ceea ce ceremu dela traductorii de autori clasici, me voiu decide a repeti cuvintele pe carii d-vóstra le-ati aprobatu pe deplinu, in raportulu mai susu citatu, si cari suntu cele urmatóre*):

*) A se vedé raportulu publicatu in volumulu alu VII din anelele societatei pag. 121 si urmatóre, unde s'au stracurat la tipariu mai multe erori, cari preschimba chiaru s intielesulu fraseloru.

II.

Tienendu de séma fluctuatiunile la cari limb'a noastră este inca espusa in procesulu ei de limpedire, sciindu catu de greu este a se feri cineva, atatu de essageratiunile ademenitóre ale sistemelu limbistice, catu si de incorectiunile consantite de usulu dilnicu alu vorbirei si alu tiparului romanescu, ne este óre permis, domniloru, a cere dela scriitorii romani, — pre cari datori'a si dorinti'a noastră ne duc a-i imbarbatá la lucrari literarie, o perfectiune de stilu classicu, totu-déun'a in raportu cu aceea a autorului, pre care ei au a'lu roman? Se cugetamu éra apoi, cà chiar' si literaturile cele mai bine cultivate ale Europei moderne possu pucine, fórte pucine traductiuni perfecte de pre autorii antici.

Adeverulu e, cà dificultatea unei traduceri cresce in proportiune cu diferinti'a ce existe intre vocabulariele, sintasile si constructiunile bine intemeiate si bine statornicite a doue limbe, ce se încerca la lupt'a infratitóre a traductiunei; asia dara ca principiu generale, se póte dice cà, cu catu o limba are cuvinte si regule mai temeinicu stabilite, cu catu ea a ajunsu a fi mai de sinesi statatóre; cu atatu ea este mai pucinu priintósá, mai pucinu inlesnitóre la translatiuni dintr'o limba rivale; si din contra, limbele nu asia de totu formate, limbele inca slabe si sarace, dara cari inse aspira la inavutire, au si folosu si indemanare de a se mladia, prin midiu'oculu traduceriloru, dupa chipulu si dupa asemenarea limbelu ce-loru mai corecte.

Acest'a este fora indoiéla, casulu limbei noastre, si pentru aceea mai cu séma, se o declaramu inca odata, domniloru, staruimu noi asia tare, cà se indemuamu pre scriitorii nostri, la dese si inmultite cercari de transferire a modeleloru antice, in limb'a romanésca.

Pentru cà se atingemu inse scopulu si se facemu cá traductiunile propuse si premiate de societatea academica se fia cu adeveratu folositóre la inavutirea bunei literaturi romane, nu credu cà potemu deo-camu-data cere dela concurenti altu ceva decatu:

Mai antaiu, cà ei se se petruna bine de intiesulu autorului, ce le sta in facia, fora cà se nesocotésca nici un'a din nuantiele, une-ori fórte delicate, ale cuvintelu si ale fraseloru;

Apoi cà ei se se silésca a representá pre romanesce, in modu claru si cu fidelitate, atatu intiesulu generale alu fraseloru si cuvintelu, catu si tóta acea minunata varietate de nuantie, cari suntu podób'a cea mai admirabile a frumóselu si maies-triteloru limbe antice;

In fine, cà ei se nu pérda si se nu rasipésca cu totulu, in acea stramutare a materiei, a ideiloru si a impressiuniloru straine, prē romania, caracterele cari constituésca insasi originalitatea limbei noastre, semnele destinctive, cari facu dintr'ens'a o fiintia limbistica a-parte, in cate-va cuvinte, se nu nesocotésca nici calitatile, nici virtutea, nici farmeculu ei proprie.

Deca, dupa esperientiele facute intr'unu síru de mai multi ani, vomu cautá astadi principalele defecte la cari se afla mai cu séma espusi traductorii nostri in raportu cu fia-care din aceste trei norme, pre cari in modu tacitu Societatea le a fostu impusu chiaru din diu'a candu, pentru antai'a data, a deschisu carier'a concurselu de traduceri si pe cari apoi ea le a delineatu dupa fia-care concursu; déca vomu face astadi unu inventariu substantiale si explicitu alu pericóleloru traductiuniloru, credemu cà astu-feliu ne vomu fi indeplinitu cu totulu datori'a noastră pentru viitóriu, si cà de acumu inainte, la fia-care noua proba ce se va presentá, rolulu societatei se va poté margini intru a constatá numai, pana la ce punctu nouii concurenti au potutu si au sciutu se se ferésca de primejdiele, pre care noi le vomu fi aretatu cà semenate in calea loru.

Astu-feliu standu lucrurile, este de ajunsu, domniloru, ca in cate-va trassure generali, se schitiamu aici, odata pentru totu periodulu actuale alu culturai noastre filologice si literarie, cari suntu pericolele ce trebuescu ocolite de catra scriitorii romani, in calea unde ei urmarescu, traducându'i, pre autorii elini si latini.

Mai inainte de tóte, amu mai disu-o, se cade cà traductorulu se cunósca, si se cunósca bine, limb'a din care se apuca a traduce, asia de bine, in catu se nu'i scape nici un'a din acele delicate nuantie ale intiesulu cuvintelu, nici un'a din acele constructiuni sintactice cari facu se variedie pana la infinitu tendenti'a principale a conceptulu unei frase. Ar fi negresitu a cere prea multu, déca amu pretinde cà, in lupt'a traducerei, elu se nu intre cu alta arma, decatu cu acelea pre cari i le dau cunoscintiele sale limbistice, dar mai inainte dobandite; dara inse nu este mai pucinu adeveratu, cà o traducere basata numai pre neincetate cautari in dictionariu, pre continue resfoiri prin gramatice, pre ajutóre mereu imprumutate dela traduceri in alte limbe moderne, acea traducere nu póte nici odata se fia nici o reproducere esacta a autorului tradusu, nici o opera literaria in limb'a traductorului. Punctulu de atacu, catra care privirea traductorului va se fia directu tîntita, este insusi testulu autorului anticu, si numai acelu testu; de aceea, mai inainte de a'lu atacá, zelosulu traductororu se'si cerce bine poterile, se se incredintiedie bine, daca se afla in stare de a invinge dificultatile limbei originalului, chiaru si fora de ajutórie straine; si numai atunci, candu va fi siguru cà limb'a si stilulu autorului de tradusu nu contínu pentru densulu prea numeróse arcane, atunci numai se cutedie a se apucá de lucru, ajutorandu-se, in modu accesoriu, cu dictionariiele cele mai complete, cu scholiele si adnotatiunile cele mai erudite, cu traducerile cele mai perfecte.

Asemenea ajutorintie suntu chiaru si de recomandatu acelor'a cari intielegu bine pre autori si fora de sprijinulu loru; din confruntarea unui materiale

variatu, se nasce o critica ce va avea mai adese rezultate folositoare pentru noua traducțiune.

Ceea ce este limpede și lamuritu în mîntea omului, elu pôte se'lu și exprime cu claritate și cu precisiune. Acésta axioma a logiceii literarie este totu asia de adevérata în privinti'a traductorului, catu și a scriitorului, carele delà sinesi compune. Dacă acestui-a se cere că se'si lamurésca propriile sale cugetari mai înainte de a le enunțiá, celalaltu trebue se se petrunđa bine de gándurile modelului seu, se'si însusiésca totu complexulu de idei ce se vedu și se stravedu în stilulu lui. Candu va fi capetatu acestu daru, cu care studiulu singuru ilu pôte indiestrá, sarcin'a i va fi fórte impucinata. Elu va sci cu cine are a face; cunoscéndu'si poterile și subtilitatile modelului seu, pretiindu'i frumsetiele și cumpaindu'i slabitiunile, unic'a lui grigie de traductoru va remanea a fi, cumu mai bine se le stramute, tóte nevetamate, tóte viue, în limb'a noua, d'asupr'a careia elu voiesçe se altoiésca anticulu modelu.

Aci nasce fora indoiéla adevérat'a lupta. Lupt'a se arata negresitu grea și periculósa celui ce n'are la îndemana decatu o arma slaba, imperfecta și stangacia. La prim'a încercare, la primul atacu, fiacare se va spaimentá de neputintiele sale; dara, se nu se amagésca cutediatoriu luptatoriu, se nu'si pérda curagiulu. În mii de casuri, chiaru acea nestatornicita flessibilitate a elementului plapandu de care elu dispune, i va veni intru ajutoriu; ea i va permite a urmari de aprópe, pasu cu pasu pre trufasiu-i antagonistu; ea ilu va invetiá se'i sórba, de asiu poté dice asia, virtutea, lipindu-se de elu precumu vîsculu de stejariu; ea ilu va face se'lu invinga supuinđu-i-se și asemuindu-se lui, precumu odinióra:

Grecia capta ferum victorem cepit et artes
Intulit agresti Latio.

Intru acésta insinuire victoriósa a perfectiunei classice în pucinu pana acumu cultivat'a nóstra limba, intr'acea buna și solida directiune, ce modelele antice potu da nascúndei nóstre literature, constau principalele folóse didactice ce avemu se tragemu din traducerile pre cari societatea academica le propune; asia dara se nu fuga aspirantele la premiele nóstre de temerea, ce preocupá mai cu séma pe francesi, că va sta prea multu aprópe de modelu, că va fi prea multu servile în traducerea lui; din contra, traductorii romani se nu pérda nici o ocasiuue priintiósa de a remané fideli constructiuniloru fraseologice antice; de cate-ori ei voru simti inse că, facúndu astu-feliu, întielesulu frasei nu se perde pe romanesce. Candu se presenta dara asemeni casuri, se se ferésca mai alesu și cu totu deadinsulu a traduce prin perifrasi imprumutate din alte limbe straine, ceea ce ar' fi și mai claru și mai simplu, dacă s'ar' fi mantînutu fras'a, conforma cu tecstulu originale.

E sciutu că junele studiosu delà invetiatoriu bunu mai multu castiga, și cine pôte fi mai bunu invetiatoriu pentru limb'a nóstra, asia spornicu și

asia feluritu vlastarita, decatu scrierile classice ale anticitei?

Nu e reu, o repetimu, ca traductoriu romanu se consulte și pre cei cari, înainte de densulu, s'au încercatu a interpretá în limbe moderne, pre autorii vechi; dara catu de îndemantici și catu de esperimentati ar' fi aceia, nu se cuvine că noulu cercatoriu se'i ia orbesce dreptu caleuse, și, urmandu potec'a loru laturasia și pôte chiar' mai linu asternuta, se parasésca calea cea larga și adese mai accidentata a tecstului originale.

Insistemu asupr'a acestui consiliu, că-ci ne-amu potutu cam desu incredintiá cumu-că, în momentele de oboséla ale anevoiósei loru sarcine, unii din concurentii nostri cei mai meritosi, ilu punu cam lesne la uitare. Le aducemu dara aminte, că este cu pótintia a face intr'altu-feliu, și dacă nu e mai usioru, în ori-ce casu, este mai bine.

Ceea-ce este și mai pucinu usioru, chiaru pentru cei cari sci bine limb'a din care traducu, pentru cei cari se tînu strinsu legati de întielesulu autorului și cari se silescu a reproduce cu esactitate tóte ideile, tóte nuantiele stilului seu, este de a scrie totu-de-odata și frumosu romanesce. Cu tóte acestea inse, acést'a este a trei-a și pôte cea mai de toti simtita și pretiuita conditiune a unei bune traduceri.

Ce folosescu în adevéru publiculu cetitoriu, dacă unu erudit, carele netagaduitu cunósce fórte bine limbele antice și pôte chiar' gustá în sinesi tóte finetiele scrieriloru classice, s'a opintitu a transvasá — mi-asiu fi permis a dice îndata, a pritoci, de n'ar' fi fostu vorb'a de nobilele creatiuni ale geniului anticu, a scalambá celu pucinu, acele creatiuni intr'o limba triviale séu estravagante, greóia séu pretentiósa?

Cartile se scriu spre a fi cetite, și numai acele cetiri potu fi profitabili cetitoriu, pe care elu le întielege și cari, contienendu idei sanetóse, prezentate intr'unu modu logicu, suntu scrise intr'o limba de toti priceputa, de toti gustata, intr'o limba care nici desgusta mîntea prin formele și espresiunile ei pocite și injosite, nici ostenesce prin a ei fraseologia nomolósa și incalcita, nici o spaimenta prin netrebuintióse și nejustificabili innovatiuni.

Éta dara o noua síra de stanci, printre cari traductoriu cauta se'si prefire vasulu, fora de a'lu periclitá, isbindu'lu prea tare de vre-un'a din ele. Aceste pericule cari se infacisiédia în totu-déun'a asia amenintátore, pre catu ele adese se arata pline de inlesniri și de adimeniri, suntu provincialismii séu formele și espresiunile necorecte, cari se întrebuintiédia numai în cate-va localitati, cu despretiulu bunului usu mai generale; suntu vulgaritatile séu creatiunile hibride ale graiului poporanu și familiare, cari adese suntu și contrarie spiritului limbei nationale; suntu platitudinile de stilu séu lips'a de vigóre, de elegancia și de correctiune în alegerea cuvintelor, și mai alesu în constructiunea frasilor, cari se des-

trama si se impletescu fõra sporiu si fõra gustu; suntu archaismii nevoiosi su cuvintele sterpe, cari au imbetranitu si au reposatu, fora de a lasa sementia in limb'a cea viua; suntu in fine neologismii prisositori, su formele si vorbele din nou create, cari, pe langa dificultatea de intielesu ce presenta cetitorului, mai au si neiertatulu pecatu de a fi faurite fõra de necesitate practica, su numai dintr'anu simplu capritiu, su chiaru si ca o consecintia rigurõsa a unei sisteme personali de reforma limbistica.

Asia dara traductorului i se cere a fi limpede, correctu, elegante, bine cumpanitu si mai cu sma intelegibile in limb'a sa; cantandu formele literarie, elu nu trebue se scape din vedere nici puritatea nici demuitatea stilului, dara nici folosulu ce potu trage cetitorii din claritatea cartii lui. Cu catu voru fi ideile mai simplu si mai lamuritu espuse, cu atatu ele voru fi mai apretiuite si mai spornicu semenate in inim'a lectorului; cu catu cuvintele voru mai alese, cu atat'a ele i voru sustien mintea in sfere mai nobili si mai inalte; cu catu mai multu voru lipsi din limba diceri siubrede, grbovite si scapetate; cu catu mai puinu voru resari intr'ens'a superfetatiuni neologiste, cu atatu scriitoriu va fi mai gustatu de publicu si totu-deodata mai folositoriu si limbei si literaturii nationale.

In periõdele cele mari ale culturai omenesci, scriitorii cei buni au fostu luminatorii epochei loru, ei au scrisu pentru õmenii din timpul loru; au scrisu ca se fia priceputi de densii, si numai astuteliu au reusitu a face, ca rõdele respandite de ei, in timpul vietuurei, se se resfranga si asupr'a departatei posteritati.

A scrie limb'a trecutului, este unu jocu retrospectivu, o petrecere de anticariu, care, chiar' candu e perfectu executata, remane a multiami numai pre unu fõrte micu numeru de amatori.

A voi din contra, se scrie cineva limb'a viitorului, este o utopia fora de nici unu temeiu, este a cerc dupa calcule ilusorie, viitoriu limbei, precumu necromantii si vrajitorii cerc, in zodie si cu bobii viitoriu sufliteloru.

In cate-va cuvinte vomu dice dara, adresandu-ne catra acei din studiosii romani, cari voru voi se tradauca pre limb'a loru scriitori clasici, ca ei trebue mai antaiu se cunõsca bine ambele limbe pre care voru a le pune in lupta, si apoi se nu uite, ca tnendu-se pre catu se põte mai alaturea cu textulu originale, ei au dator'i a de a scrie o limba romansa alsa, dara totu-deodata si intielsa.

La acsta lunga repetire a diseloru nõstre de acumu trei ani, abia daca ne mai remane astadi se mai adaogamu ceva; si acst'a ar' fi: ca nimeni nu se crede datoriu a privi marea lucrare lexicografica, ce stimpu s'a terminatu sub auspiciile societatei academice romane, ca contienatõre a limbei pe care noi o impunemu su o recomandamu scriitoriloru romani.

Acea lucrare presenta numai o laboriõsa si

chiaru meritõsa adunatura de materialuri, pe cari societatea nõstra inca nu a cernut'o, ca se alga dintr'ens'a graulu si plv'a; pe care societatea nõstra inca nu a indeplinit'o cu tõte lipsurile ce se voru fi simtiendu intr'ens'a; pe care, vorba curata, societatea nõstra nu si-a insusit'o catu de pucinu, si nu voiesce de locu se o presente publiculu ca ultimulu si uniculu seu cuventu asupr'a tesauriloru limbei nationale.

Se nu crda dara nimeni, ca are dreptulu si dator'i a a culege numai din proiectulu de dictionariu, elementele filologice, cu care ne põte multiami.

Societatea academica romana se mandresce cu voint'i a si cu dorinti'a de a trai in deplina intielegere cu poporulu romanu si cu limb'a lui. Ei i place dara mai cu sma, acea romansa, care e dulce si placuta la audiulu si la intielesulu tuturoru romaniloru.

Deci, candu i se infacisidia specimene de traductiuni de pre clasicii antici, ea se preocupa mai alesu, ca, pre langa o buna intielegere a textulu originale, limb'a in care elu se afla reprodusu, se fia in stare de a nu respinge pe cetitori, prin formele'i insolite, dela drpt'a pretiuire si gustare a comoriloru literarii, pe cari acele traduceri voiescu a i le desveli.

(Va urm.)

Epistole de ale repausatiloru.

(Urmare.)

Corespondintie si documente presidiali strictu secrete. Dupa revolutiunile cele multe europene din anii 1848 et 1849, anulu urmatoriu 1850 a fostu si elu unulu din cei mai agitati in istori'a Europei. Anume in imperiulu Austriei tõte lucrurile era puse pe simceo'a sabiei. Eruptiunea unui bellu austro-prusianu amerinti pe fia-care di; elu fu evitatu numai ca prin minune, dupa-ce unele anteposturi se si lovisera. Magiarii emigrati era decisi a reveni si a pune de nou tir'a in flacari; ei inse 'si propusesera a castiga de asta-data si pe romani in partea loru. Guvernulu austriacu aflase de planulu loru, si se teme ca va scapa pe romani. Din acsta cauza si pentru-ca denuntiatiunile dela Sibiiu curgea ca plo'i'a, toti romanii fõra distinctiune fusera pusi sub stricta privighiare. Dara si barbatii nostrii cei mai devotati causei nõstre celei sante privighia cu neadormire, ca se abata furtunele dela natiune, prin urmare se si scõtia la lumina tõte intrigele si cursele cte ni se punea. Una din problemele nõstre era, ca se demascamu pe denuntianti, ra alta, ca se descoperimu planurile secrete, in Sibiiu, in Vien'a si pe airea. Din cte se descoperia, se tramitea si incõce, pe ctu se potea cu post'a, pre ctu nu, pe alte cali. Din tõte cte ne venira la cunoscentia in originalu su in copia pe a. 1850, facemu aci locu la urmatõriile.

Raportulu maiorului Teutsch (de nationalitate sasu) despre tînut'a magiariloru si a romaniloru tramisu dela Sibiiu prin Gav. Munténu inainte de a se muta la Brasiovu.

„Major Teutsch, Commandant des 23. Jägerbataillons bemerkt in seiner Relation über den Marsch von Karlsburg nach M. Vásárhely Folgendes bezüglich der Stimmung des Volkes in jenen Landstrichen.

„Die ungarischen Edelleute sind es hauptsächlich, welche unter den Romanen absurde, jedoch für das gemeine Volk beunruhigende Nachrichten verbreiten; solches dürfte aber seltener aus böswilliger Absicht, als deshalb geschehen, um letzteres einzuschüchtern und dadurch die eigene Sicherheit zu erzielen, da das Bewusstsein der verübten Gewaltthätigkeiten während der Insurrection bei vielen die Besorgniss erregt, dass die Beschädigten zur Entgeltung nunmehr Rache zu üben geneigt sind. Dies auch die Ursache, dass dieselben mit grosser Uebertreibung ihr Eigenthum und ihre persönliche Sicherheit als durch die Romanen sehr gefährdet darstellen, während eine begründete Besorgniss hiezu in den Gegenden, die das Bataillon bei seinem Marsche berührte, durchaus nicht zu bemerken war.

Eine aufgeregte Stimmung des Volkes ist durchaus nicht zu bemerken, weder vorhanden, vielmehr wünscht selbes allgemeine Ruhe und sieht mit Vertrauen den Anordnungen der kaiserlichen Regierung entgegen.

Von einigen Romanen hört man zwar die Frage aufwerfen: ob die Grundstücke der rebellischen ungarischen Edelleute nicht unter das Volk würden aufgetheilt werden? Solche lassen sich jedoch leicht belehren, und es sind dies bei denselben gegenwärtig noch nichts als Fragen und Aeusserungen ohne aller Consequenz.“

E de prisosu a'ti mai spune tie, cà tu n'ai se-lu publici acestu extractu in form'a acésta, ci se'lu formuledi intr'o corespondintia data dela Murasiu si se'lu comentedi cumu numai tu poti sci.

NB. Astadi vení dela Blasiu dn. Cipariu si de aici apoi o se plece la Vien'a.

Bucovin'a e oprita numai in Moldov'a.

Articolulu ce'lu vei lucra din acestu extractu ar fi bine se'lu trimiti si lui Hurmuzachi.

1850. Ianuarin.

Gav. Munteanu.

Summariulu unui protocollu presidiale secretu alu gubernatorului br. Wohlgemuth.

Stadthauptmannschaft Kronstadt. Versammlung der Romänen zur Wahl von Deputirten. — Andreas Deak Anzeige über Romänen. — Eustachius Pap. — Einvernehmen in der Walachei. — Iancu. — Maiorescu. — Kornya Anna. — Baritz, Zeitungs-Redacteur.

Numele din acestu summariu se explica asia: Andreiu Deacu, fostu militariu, omu destulu de sim-

plu, pe atunci docente in Sacele, era pusu cá se denuntie lucruri din Brasiovu. Eustathiu Popu, translatoru romanescu la magistratululu din Brasiovu, omu si mai simplu si unu epicureu, avea se denuntie lucruri romanesci din Romani'a. Ana Cornea, verisióra dupa mama a lui G. Baritiu, stá in prepusu, cà ar intretienea comunicatiuni secrete intre veru-seu cu romanii de pe la Turd'a, Reginu etc. Iancu, Maiorescu, Baritiu era intre cei supraveghiatu, pana ce pe acestu din urma'lu si inchisera in Dec. 1851 pe optu dile la politia de statu, sub unu pretestu de nimicu.

Mai absurde si decatu acestea era denuntiatiunile coprinse in urmatori'a relatiune presidiale venita dela Coronini lui Wohlgemuth, transmisa de càtra acesta la Vien'a, caduuta acolo in man'a lui Ioanu Maiorescu, care apoi mi-o inainta incóce.

„Mai doresci a sci, càtu se studescu amicii si de o parte si de alta a ne ajuta la guberniu? Éca aici unu actu. — Dela Wohlgemuth venisera mai nainte de 2 ori de aceste. Dar ce se mai facu vorbe? Éca ti-lu copiezu din vorba in vorba. Se'lu arati si Popasului:“

„An das Praesidium des k. k. löblichen Landes-Militär-Commando in Siebenbürgen.

Temesvár am 17. Aug. 1850.

Das Ministerium des Innern hat unterm 8. v. M. den Wunsch der walachischen Regierung mir zur Kenntniss gebracht, die compromittirten Walachaner, so sich auf österreichischem Gebiete und namentlich in dem Badeorte Mehadia befinden, einer Beobachtung zu unterziehen. Indem ich die Polizeiorgane zur eindringlichsten Beaufsichtigung der ausgewiesenen Walachen im Sinne des Ministeriums angewiesen habe, und bis in jüngster Zeit keine Wahrnehmungen, die den Schein einer besondern Thätigkeit folgern liessen, in Erfahrung bringen konnte, ist mir denn durch das ebenfalls aufgestellte Organ in Mehadia heute die Anzeige angelangt, wienach es demselben zur Kenntniss gelangt sei, dass sich von den compromittirten Walachen ein gewisser Maiorescu der ältere, Maiorescu der jüngere, Florianu, Urianos (Laurianu) der ältere, Urianos der jüngere und Aronu in Siebenbürgen, und zwar in Hermannstadt aufhalten, deren Domicil durch Aronu jedenfalls zu erfahren wäre.

Diese sämtlichen sollen es durch irgend einen Einfluss dahin gebracht haben, dass sie jetzt Anstellungen bekleiden, und vorzüglich mit der Cultur der romanischen Sprache sich befassen (comissiunea terminologica — publicata si in Carcalechi in Bucuresci, a facutu sange reu in Bucuresci — hinc . . .) und in einem lebhaften Verkehr mit der Walachei stehen.

Ich erlaube mir das löbl. Präsidium hierauf aufmerksam zu machen, und bin gemeint, dass es dem Herrn Minister des Innern, Dr. Bach (sic), dem ich unter einem berichte, wünschenswerth wäre, etwaige

nähere Daten über diese Individuen in Erfahrung zu bringen.

Coronini mp.
FML.

„Politi'a din mandatulu ministeriului cercetédia acum, ori a si cercetatu prin Dobranu.“

I. M.

Adeca si pe atunci se facea denuntiatiuni nu numai minciunóse, ci si absurde cu ridicat'a. Dara inemicii romanilor avea mari temeuri cá se denuntie si se inferedie barbatesce pe romani, cá-ci tocma pe atunci se lucrá in Vien'a la proiecte de reorganizarea tierei, prin urmare si de intrarea romanilor in drepturi constitutionali. Din nefericire, in acelasi anu se si pornisera atátu lupte eclesiastice intre classe de ómeni si popóra de aceeasi confessiune, cumu romani si serbi, magiari si slavaci, cátu si lupte confessiunali, cumu intre uniti si neuniti, catholici si calvini. Urmatóriele schitie ale lui Maiorescu stracurate incóce in acelasi anu, inse fòra datu, arunca ceva lumina preste acelea miserii. Eta-le.

„Pe episcopulu l'amu intrebatu denea-ori candu pléca. Nu scie, ilu tienu aci ametitu ca pe toti. Cu barbatii de incredere se desbate acum legea comunală pentru Ardealu. Lucrurile pentru noi nu stau bine. Cum ti-am scrisu, cademu de o parte sub sasi, de alta sub magiari. La asta din urma sunt vinovati nu Branu, care singuru intre cei patru a lip-situ, ci póte Dunca, Manu si Aldulea, carii in proiectulu de a ne baga numai cu magiarii intr'o dieta, nu vediura nici unu reu, ci se multiamira si intielesera cu Keményi, pana le-am deschisu eu ochii. Branu n'a fostu acolo atunci. Apoi cum ti-am fostu scrisu, ne-am taiatu si in 2 parti. Barnuti si L. si o parte a tinerimei tienu, ca déca nu castigamu totu ce am cerutu, mai bine se nu castigamu nimica. — Se fimu mai bine toti reu, decâtu cáti-va mai bine, altii mai reu. In desbaterile ce amu avutu pentru aceste, eu am aparatu cu focu, se scapamu cátu potemu, ca cu ajutoriulu acestuia se scapamu apoi cu incetulu si restulu. Se inneca 10 frati: déca nu potu scapa pe toti 10, se nu scape nici pe 8, 6, 5, 4? Asta e tem'a mea! Episcopii, deputatii ce mai sunt si barbatii de incredere au trecutu in partea mea. Dar desbinarea nu face nici unu reu: ca barbatii de incredere au datu parerea dupa mine, — eu am stilisat'o; — dar se vede, cá nu se uita nimeni la ea. In diet'a de Clusiu (Sachsenland va avea pe a sa) din 72 deputati, 36 für die Höchstbesteuerten und die Städte, intre carii noi nu vomu bagá nici unu deputatu, 36 pentru Landgemeinden, unde ne sta compact'a massa a secuimei contra. Summa summarum: aci subjugati magiarismului, rusinati reu . . . Se vede ca se temu de ur'a romanilor asupra sasilor, si voru se o derive ér' asupra magiarilor, ca se ne mancamu unii pe altii. — Planulu lui Heufler

esitu din conferinti'a ministriloru si mai bine de o luna la Maiestate (Aici marginea scrisórei e rupta si perduta, dara e vorba de scóle).

Despre alegere de episcopu la Blasiu in loculu lui Ioanu Lemeni.

Frate! Tu scii cá noi amu datu o hartia la ministeriulu intregu in contr'a conchiamarei vicariului blasianu — la sinodu numai din preoti. Recursulu era facutu numai latinesce de Cipariu. Amu avutu noi cuvinte pentru care l'amu pusu se'lu faca elu. Acestu recursu se asternù subscrisu si de Cipariu. Pe urma ne determinaramu a face unu protestu in contr'a presumpsiuniloru primatelui si in contr'a romano-catol. si jus metropolitanicum. Cipariu a facutu si protestulu totu latinesce; dar' candu ad fractionem panis, amu datu noi mai nainte de urme cá totu cuprinsulu, nesciindu cumu se'si resbune de comitetu si partid'a natiunale, a facutu plangere in intielegere cu Erdelyi la Strigoniu, cá deputatiunea sub influinti'a episcopulu Siagun'a ambla se strice unirea, si cerù ajutoriulu primatelui, cá alu unui metropolitu alu romanilor! De aici presumpsiunea lui Scitovsky*). — Dupace gubernatoriulu a propusu pe comitetu spre remuneratiune, si s'a determinatu a li se dá, cine scie? pe semne Josika? ori altulu? din partid'a loru, a facutu pe ministeriu cá se cerceteze in Blasiu la vicariu si capitulu, ce ómeni suntu cutare? Capitulu se apuca se ne faca pe toti — de si eu n'amu fostu in comitetu, revolutionari, turburatori etc. Eu nu dorescu acumu, decatu se se deschida pucintelu ori columnele Bucovinei, ori ale alteia, si apoi te uita la mine.

Noi amu trimisu sinodulu copia de ambe hartiile date la ministeriu in caus'a eclesiastica.

I. M.

Romanii si serbii.

„Caus'a natiunei in sinodulu serbescu de aici nu au aparat'o nimini. Cátu pentru form'a administratiunii ori guberniului eclesiasticu, se unira toti in form'a serbico-despotica. Episcopulu Siaguna mi-a spus'o in faća, cá elu s'a dechiaratu in sinodu in contra constitutiunei sinodale dicundu, cá e inventiune protestantica!**) Numai pop'a Genadie au lucratu cá unu romanu adevveratu; dar elu in sinodu n'au avutu locu.***) Inse totu sinodulu n'au avutu

*) A se vedé ticalós'a enciclica a primatelui Scitovsky plina de neadeveruri, in care adica cutédia a dice, cá romanii neuniti au aprinsu satele romaniloru uniti, éra nu magiarii etc. Not. Red.

**) In adevveru, episcopulu Andreiu fusese de acésta idea pana cátra anulu 1860; dara dupa aceea isi schimbase cu totulu parerile in urmare a unui studiu mai aprofundatu alu institutiuniloru vechi. Not'a Red.

***) Genadie Popescu, archimandritu. Not'a Red.

nici un rezultat; li o spune ministrul respectivu verde. In locu de a manutîné principiulu, cá episcopii se se aléga de cleru si poporu, se unira si episcopii romani cu serbii, se propuna dupa datin'a serbica ei pe fitorii episcopi.

I. Maiorescu.

Frate Baritiu!

Éca o scrisóre dela D. M. catra C. Alessandrina*). Este fórte superatu, cá nu'i scrie d-siór'a nimicu. Spune'i se'i scria. Abia dineaori plecà Laurianu cu comptulu seu la turnatoriulu de litere, cá se'lu provóce se faca si elu unu computu dupa cele ce vorbise Laurianu cu elu**).

Eri am facutu o hartia catra ministeriulu cultului, cá langa comissariulu ministerialu, ce s'a si trimisu in Ardealu, se se trimita si unu romanu deadreptulu de aici, precumu s'a trimisu Schuller din partea sasiloru (pentru scóle). Astadi amu cetit'o in adunantia si s'a primitu, mane o damu.

Mai incepuí astadi o hartia catra dn. Haynau, supremulu comandante alu Ungariei, pentru bietii deputati romani, ce au fostu la diet'a Ungariei, din Ungari'a. Eri amu fostu cu Dobranu la Escel. Sa si ne-au promisú cá va avea consideratiune, dar' de Murgu da din capu. De aceea facu acumu hartia si vomu merge toti la Escel. Sa. Dar' scii ce dicea de Murgu? Cá a fostu revolutionariu in Roman'i'a! De altu-mentrea ei, deputatii, s'au adresatu la noi, in specie la mine, cá-ci me cunoscú, unii 'mi suntú conscolari, d. e. Gozmanu. — Avemu lipsa de toti. De Murasianu mi-a parutu fórte bine; spune'i cá'i gratelezu***). Asemenea se traiésca si Iacobu a) pentru Romana — b) pentru poema relativa — c) pentru cererea libertatei de Gazeta — amu intielesu. Poem'a lui a placutu prea multu; Barnutiú o totu lauda.

A propos! Barnutiú se afla in cur'a doctorului Nicau, la institutulu „Kaltleutgeben,“ nu departe de aici. Cautarea este dupa Prisnitz, cu adaosulu de unsori dela Nicau. Adeca ciarlatanulu acesta are o amestecatura de cur'a lui Prisnitz si de nisce secrete ale sale, cu care face experimente. In dilele trecute a fostu Barnutiú aici, citatu pentru banii seminarului. A siediutu la mine 1/2 de di si o nópte. Candu a venitu era bine; peste nópte ér' reu. Totu trupulu e plinu de bube; asia e cur'a.

Cipariu inca a fostu citatu pentru banii dela capitulu*).

Spune la dn. Vasici inchinatiuni. Me! Aronu scrie cá ai fi avendu ceva cu episc. S... Asia e?**) La ai nostri acasa sarutare la toti dnii Brasioveni complimente. Le voi face raportu despre tóte. Me grabescu.

I. M.

(Continuarea corespondentieloru lui Ioanu Maiorescu din a. 1850, pre candu se sugrumase Gazet'a, si chiaru pre cátu nu era sugrumata, cele mai multe informatiuni coprinse in aceste scriori nu s'ar fi potutu publica, éra câteva din ele nici-decumu nu trebuea se se publice.

Raportulu lui Axente. Originea statuteloru pentru Reuniunea femeiloru romane. Alta caletoria la Vien'a. Despre furtulu celoru 50 de st. lemne in Orasteia.***)

Frate Baritiu!

Sibiiu, 8/20 Ian. 1850. In diu'a in care ti am scrisu, joi ce a trecutu septeman'a, ochiulu meu era binisioru inflamatu. Dupa scrisórea cátra tine, m'am apucatu de raportulu lui Axentie si am lucratu pana la miédia-di. N'am mai potutu. Am chiamatu unu doctoru si m'am pusu din diua aceea in patu. 3 dile si 3 nopti am totu asudatu in patu; alte 5 dile am siediutu marginitu in casa; prin urmare n'am potutu fi la mas'a episcopului data inteligentiei romane. De asta mi-a parutu prea multu reu. La raportulu lui Axentie am mai lucratu eu si bolnavu, am mai dictatu din patu si de pe scaunu, au mai tradusu Cipariu, Aaronu si Dunc'a. Nu e stilu uniformu; mi-a fostu peste putintia se aducu acésta uniformitate, cá-ci ar fi trebuitu se i'lu prescriu mai totu. Acumu e copiatu; dar' Axentiu a plecatu aséra rapede, fara a'lu subscrie!

Statutele Reuniunei, totu din caus'a aceea au intardiatu; dar' mi-amu esplicatu ideile, ce le cunósceti din Brasiovu, lui Aaronu, si elu mi le-a formulatu, precumu vedi, la care amu mai cioplitu ceva.

Dar' eu disesemu se le impartia in capitule, ori articuli, specificandu lucrurile; inse nu face nimicu; lucrulu s'a pusu.

Mai adaogati si voi. — Publicati statutele. — Cereți voia dela gubernatorulu, alaturandu statutele.

Puneti pe soci'a mea cu 10 fl. M., si i veti primi dela Costache, voiú ordina eu.

*) Adeca dela parintele seu generalulu George Magieru, care pe atunci petrecea óresicumu internatu la Vien'a, éra famili'a sa remasese la Brasiovu, in grij'a lui G. Baritiu, impreuna cu familiile Eliadu, Telu, maioru Voinescu II. Alexandrin'a, marit. Haralampie, genial'a dama, repaus. in an. 1877.

**) Se lucrá pentru infintiarea unei tipografii romanesci. Red.

***) De Andreiu, cá-ci se facuse translatoru. Red.

*) Adeca dupa devastatiunile unguresci. Not'a Red.

**) Tocma din contra, pe atunci me mai aveam de nu se póte mai bine; mai tardiu ingrijisera altii, pentru cá se urmedie cele cunoscute. De altumentrea nici gubernulu nu prea potea suferi, cá literatii si mai alesu publicistii se fia bine vediu de catra archiere. Chiaru si astadi domina totu aceea maxime de statu. Red.

***) Vedi Gazet'a din Ian. 1850.

Maine erá se plecamu; dar' Axentie ni-o facú. Daca nu va veni maine, plecamu cu alta carutia poi-mane la Blasiu, se luamu pe Cipariu; de acolo la Clusiu.

Cu guvernatorul amu vorbitu o óra intréga, i-amu spusu pentru ce me ducu; amu vorbitu tare despre germanismu, si-a facutu multe insemnari pe hartia dupá vorbele mele.

Murasianu s'a spariatu de Bote pentru dregatorii cu lemnele. Eu n'amu cetitu; dar L.... capitanulu mi-a spusu aséra, cá tu nu'i vei remané datoriu; cá-ci ce dice Bote, inca nu e dovada cá n'ar' fi neadeverata correspondentia sa. Nu te teme. Provóca'ti corespondentele se ésa afara*).

I. M.

(Va urmá).

Scólele din Brasiovu 187⁶/₇.

XIII. Program'a gimnasiului mare publicu romanu de rel. ortod. resaríténa si a celoru-alalte scóle secundarie si primarie impreunate cu acést'a pre a. scol. 187⁶/₇ publicata de dr. I. G. Mesiot'a dir. si profesor. La inceputu are: Cuventulu rostitu la parastasulu tienutu in biseric'a St. Nicolau din Brasiovu in 24 Iuniu s. v. 1873 pentru repausatulu arch. si metr. Andreiu b. de Siagun'a, apoi: discursulu tienutu in 23. Sept. s. v. 1873 la serbatórea S. Sofie, patronei gimnasiului despre crescerea nationale, ambe aceste de d. directoru Mesiot'a. Apoi urméza scirile scolarie, din cari estragemu urmatóriele:

Comun'a romana dela biseric'a S. Nicolau din Schiai a infiintiatu si intretiene urmatóriele scóle:

Gimnasiu completu de 8 clase,

Scól'a reale inferioara de 3 clase,

Scól'a comerciale secundaria de 3 clase,

Scól'a primaria de baieti cu 4 clase ordinare si 2 clase paralele, si

Scól'a primaria de fete cu 5 clase.

Pre langa aceste: scól'a de repetitiune pentru copii si copile de 13—15 ani, si scól'a pentru invetiaceii meseriasi.

Scól'a reale inferioara s'a infiintiatu la 1869 si a functionatu cá institutu separatu de gimnasiu pana la inceputulu a. 187⁵/₆. Atunci incepú a se contopi cu gimnasiulu inferioru, mai dreptu: gimnasiulu inferioru incepú a se preface in gimnasiu reale inferioru cu 4 clase, in care tenerii se se pregátésca atatu pentru gimnasiulu superioru, catu si pentru scól'a comerciale superiora, scól'a reale sup. — séu spre a intrá de adreptulu in viét'i'a practica. Combinarea acést'a a gimnasiului inferioru cu real'a mai in anii trecuti erá materia de cérta intre barbatii de scóla. Pentru-cá pre candu de un'a parte toti recu-

noscean cá obiectele reale pentru gimnasiulu inferioru si scól'a reale suntu aceleasi, séu aprópe aceleasi, pre atunci de alta parte de locu nu se poteau intielege asupr'a limbei latine. Unii afirmau, cá realistulu nu are nici o lipsa de studiulu acestei; ér' altii aperau din respoteri, cá studiulu limbei latine este midiulocu principale pentru cultur'a formale, si cá atare, propunerea ei este de lipsa si in scól'a reale. Parerea acést'a din urma a invinsu, in catu adi Germani'a, Austri'a si alte tieri au multe scóle reali, unde limb'a latina se propune cá studiu obligatu. Brasiovenii inca impreuna fórté intieptiesce real'a cu gimnasiulu inferioru si cu acést'a economiséza multu in locale si personalu invetiatorescu.

Planulu gimnasiului superioru este mai completu decatu la alte gimnasie din patria. Aici se propune in cele doue clase supreme si studiulu geometriei descriptive, si prin acést'a se inlesnesce maturisantiloru trecerea la politechnica.

Personalulu invetiatoriloru la gimnasiu, scól'a reale si comerciale preste totu costa din 24, éra la scólele primarie pentru copii si copile functionédia 9 invetiatori.

Scolarii din cl. IV—VIII ale gimnasiului impreuna cu cei din clasele comerciale au societate de lectura sub conducerea dlui dr. I. Lapedatu, carea tiene siedintie regulate odata pre septemana, éra in Ianuariu si Maiu cate un'a siedintia publica. Bibliotec'a societatii se compune din 215 tomuri, cas'a ei dispune de 353 fl.

Stipendiati au fostu:

2	din fundatiunea	Mogaiana	cu	50	—
1	"	Colosiana	"	60	—
2	"	Ramontiana	"	63	—
1	"	Franciscu-Josef.	"	60	—
2	dela asociatiunea	transilvana	"	70	—
2	"	ministeriulu de culte	reg. ung.	60	—

Scól'a de repetitiune s'a tienutu cu copii si copilele dela 13—15 din parochi'a St. Nicolau, in tóte Dominecile si serbatorile dela $\frac{3}{10}$ — $\frac{29}{5}$, in care di s'au inchiaiatu cu esamene publice. Copii s'au instruitu in 2 despartimente, copilele asemene.

Scól'a pentru invetiaceii de meseria s'a inceputu in Sept, s'a tienutu tóte Dominecile, serbatorile si Miercuri sér'a dela 7 $\frac{1}{2}$ —9 óre, si in 29 Maiu s'au terminatu cu esamene publice. Invetiaceii au primitu instructiune gratuita in religiune, romana, germana, aritmetica si desemnu.

Scolari au fostu: a) in gimnasiu

CLASA	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Sum'a
imatriculati	51	32	25	21	16	7	8	11	171
desertati	5	—	1	1	—	2	1	—	10
remasi	46	32	24	20	16	5	7	11	161

Cei remasi au fostu a) dupa religiune:

greco-orientali	40	31	24	21	15	6	7	10	154
greco-catolici	7	1	1	—	1	1	1	—	12
de l. mosaica	4	—	—	—	—	—	—	1	5

*) Corespondentele fusese Gav. Munteanu, dara furtulu s'a documentatu perfectu prin testimonie luate dela deregatorii comuneloru, de unde s'au liferatu lemnele. Not. Red.

Acestia dupa nationalitate toti au fostu romani, éra dupa tíera 155 dintr'ensii au fostu din patria, éra 16 din Romani'a.

Tabele de progresu nu ne presentéza program'a.

b) In scól'a comerciale.

Clas'a I 5, cl. II 9, cl. III 3 sum'a 17 — dintr'acesta 5 din Romani'a.

c) In scól'a reale.

Clas'a I 37, cl. II 22, cl. III 12 sum'a 71 — dintre cari 63 gr. orient., 1 gr. cat., 7 de legea mozaica — 59 din patria, éra 12 din Romani'a.

d) In scól'a primaria.

Clasele pentru baieti: cl. I a. 37, cl. I b. 36 — cl. II a. 47, cl. II b. 48 — cl. III a. 58, cl. III b. 52 — cl. IV 84 sum'a 362.

Clasele pentru fetitíe: I 67, II 58, III 31, IV 14, V 7 sum'a 177.

e) In scól'a de repetitiune.

In desp. I de copii 12, intr'alu II 28 — in desp. I de copile 25, intr'alu II 14, sum'a 79.

In scól'a de invetiacei.

In desp. I 37, intr'alu II 13, sum'a 50.

Deci in tóte institutele bisericeí dela St. Nicolae au fostu 927 scolari.

Daca numerulu acest'a se compara cu numerulu scolariilor din anulu precedente in suma de 976, resulta unu scadiementu de 49 scolari, carele cade cu deosebire in computulu scólei de repetitiune.

Mediele de invetiamentu s'au sporitu cu 24 de carti . . . donate, si cu unu laboratoriu chemicu completu, intogmitu pre spesele scóleloru asia, precumu ilu prescrie ministeriulu pentru scólele reali superioare.

Donatiuni facute scóleloru in anii din urma.

Mihaiu Milea a lasatu in 1873 fondului de pensíune alu profesoriloru 300 fl. v. a.

Nae Dimitriu a donatu scóleloru 208,65.

Iordache Davidu a lasatu 1874 sum'a de 2000 fl.

Georgiu Cristureann, capitanu pens. din armat'a Romaniei, mortu in 2 Dec. 1874, a lasatu 2 case ale sale din Bucuresci bisericeí S. Nicolau din Schíai, cá din venítulu loru se se infintiedie unu internatu pentru scolarii buni si seraci dela scólele aceste.

Dr. Nic. Ganescu din Romani'a, rep. la Brasiovu in $24/3$ 1875 a lasatu aceleiasi biserici 1000 galb. spre scopuri scolarie.

Const. Alesiu a tastatu scóleloru la 1875 160 fl.

Nic. Padure a lasatu la 1876 pentru fondulu gimnasiului 100 galb.

Ecaterin'a B. Popu, rep. in a. c. a lasatu scóleloru 700 fl.

Din cronic'a scóleloru insemnamu, cá anulu 187 $6/7$ la gimnasiu s'a inceputu in 1 Sept. st. v. In 19 Sept. s'a tienutu parastasu pentru binefacatorii repausati, apoi s'a tienutu serbatóri'a S. Sofie, cu care ocaziune dn. prof. I. Popea rosti o cuventare festiva despre idealulu scolariului romanu.

Sem. I s'a inchiaiatu in 28 Ian., ér' alu II s'a inceputu in 4 Febr., candu s'a introdusu regulamentulu celu nou alu ministeriului r. ung. de culte si de instr. publica pentru scólele secundarie.

Ferie au fostu: dela $22/12 - 2/1$, dela $29/1 - 3/2$ si pre st. Pasci dela $23/3 - 3/4$.

Esamenele publice in clasele gimnasiali, reali si com., s'au tienutu conformu regulamentului celui nou intre 20—25 Iuniu v., ér' in clasele primarie in 23—27 Iuniu.

Esamenulu de maturitate in 27 Iuniu cu 11 abiturienti, din cari 3 s'au dechiaratu deplinu maturi, 7 maturi, ér' 1 s'a reieptatu pre $1/2$ de anu.

In 29 Iuniu s'a serbatu Te Deum, dupa care s'au cetitu clasificatiunile si s'au impartitu premiele.

Pentru didactru. La prim'a imatriculare in gimnasiu, scól'a comerciale ori reale, se platescu 2 fl. cá tacsu de primire. Afara de aceea cei din gimnasiu int. si scól'a reale platescu pre anu 4 fl., éra cei din gimn. sup. si scól'a comerciale cate 8 fl. pre anu. — De didactru suntu scutiti scolarii provediuti cu atestatu de paupertate, déca in anulu scol. ultimu au avutu calculu generalu: fórté bine.

Si numai dintr'aceste notitíe fugitive se póte convinge ori cine, cá in Brasiovu, unde inainte cu 30 de ani abia se aflá ceva scóla primaria romana, astadi suntu scóle fórté inaintate si bine ingrigite, din cari unele lucra singure intre romanii din laintrulu Carpatiloru spre implinirea unoru lipse fórté imperióse*). Progresulu acest'a pre catu de rapede pre atatu de solidu, este a se multiami devotamentului catoru-va rómáni zelosi, cari prin activitatea loru neobosita in sinulu acelei comune bisericesci si afara de ea, au produsu intemeierea si asigurarea acestóru scóle si prin acést'a si-au castigatu unu locu frumosu in istori'a culturai nóstre nationali.

(Dupa Fóia Scol. din Blasiu.)

Cantecu de leganare.

Nani, nani, baietiasiu,
Taci cu mam'a flacaiasiu,
Nu mai plange romanasiu! (Repet.)

Cá p'aici e plansulu micu,
N'ai pasare de nimicu,
Taci pan' te oiú vedea voinicu. (Repet.)

Dar dincolo de hotare,
Unde jalea capetu n'are,
Fratii tei gogescu in hiare. (Repet.)

Si n'au limba de típatu,
Cá gur'a li s'a 'ncelestatu
Greu e jugulu de purtatú! (Repet.)

*) S'au cerutu inse 15 ani, cá acea scóla primaria se prepare spiritele pentru scóle mai mari, si doue processe fórté grele, pentru-cá betranii se ajunga la rezultatele pe care le vedemu.

Candu o hi mama se moru,
Se duci veste toturoru,
C'am avutu si eu d'unu doru. (Repet.)

Doru: fratia 'ntre romani,
Traiulu, vara, ca la stani,
Si-ura vechia de stapani. (Repet.)

Nani, nani, baietiasiu,
Taci cu mam'a, flacaiasiu,
Fa-te mare, romanasiu! (Repet.)

Bucuresci 1877 Martie 16. Gr. M. Jipescu.

† Doue mouumente

puse la doi membrii si patroni ai asociatiunei transilvane. (Vedi mai departe Gazet'a si Telegrafulu in cati-va Nri din Octobree st. v.)

Noi cei subsemnati venimu a ne implini sacr'a datorintia cá amici si cá romani, cu anim'a sfasiata de dorere, anuntiandu natiunei romane, cumu-cá prea amatulu si multu stimatulu nostru connationalistu **Dr. Alessandru Papiu Iliarianu**, membru alu societatii academice romane, fostu professore, ministru si procuroru generalu in Romani'a, barbatu de inalta eruditiune si de celu mai emininte zelu nationalu, dupa un'a scurta crisa de cincii dile, Marti in 11/23 Octobree a. c., pe la ór'a dela amédiadi, prin paralisi'a crerilor a repausatu in Domnulu, in stabilimentulu provincialu de aici pentru alienati, in etate de 48 de ani.

Trist'a solenitate funebrele vaj avea locu la 15/27 Octobree dupa médiadi la 2 óre, pornindu conductulu dela amintitul stabilimentu spre gradin'a dela biseric'a romana gr. cat. din suburbiulu de josu, unde i se voru depune osamentele pentru eternu repausu.

Veniti fratiloru se'i damu onórea cea de pe urma!

Sibiiu la 13/25 Octobree 1877.

N. Popea, P. Dunc'a, I. Hanni'a, Vis. Romanu, Iac. Bologa, Dr. Il. Puscariu, V. Babesiu, I. Popescu, I. V. Rusu, E. Macelariu, Z. Boiu, Part. Cosm'a.

† **Petru Badila**, protopresbiteru, asesoru consistorialu si parochu gr. or. alu bisericeii din suburbiulu Sibianu Pórt'a Turnului, cu chramulu „st. evangelistu Luca“ si-a datu sufletulu in manile cerescului Parinte astadi la 2 óre diminéti'a dupa o scurta suferintia, in alu 48-lea anu alu serviciului prestatu cu credintia bisericeii si natiunei sale si in alu 81-lea anu alu vietiei plina de iubire parintésca si de binefaceri crestineci.

Remasitiile pamentesci se voru depune spre eternulu repausu Sambata in 22 Oct. (3 Nov.) 1877 la 3 óre d. a. in cimiteriulu gr. or. alu suburbiului numitu.

Subcrisii cu inima infranta si sdrobita de durere aducu acésta la cunoscenti'a toturoru celoralalti consangeni, a amiciloru si cunoscutiloru lor.

Sibiiu in 20 Oct. (1 Nov.) 1877.

Mari'a Badila ca socia, Mari'a Hanni'a nasc Badila si Ioanu Badila ca fii, Ioanu Hanni'a si Iac. Bolog'a ca gineri, Ioann'a Badila nasc. Moldovanu ca nora, Valeriu Bolog'a, Ann'a Mog'a nasc. Bolog'a, Mari'a Bolog'a si dr. Ioanu Mog'a ca nepoti, Alecsandrin'a si Eugeni'a Mog'a ca stranepote.

BIBLIOGRAFIA.

— Comentariiele lui Caiu Iuliu Cesare, de belulu civile, urmate de comentariiele lui A. Hirtiu-de belele Alexandrinu si Africanu, precumu si comentariiele de belulu ispanicu ale unui autoru anonim. Traduse de D. Caianu, professore. Tiparite si premiate din fondulu Cuza, de Societatea academica romana. Bucuresci 1877. Pretiulu 3 lei n.

— Marcu Tulliu Cicerone. Filippicele séu discursurile contra lui M. Antoniu. Traduse de Dim. A. Laurianu. Tiparita si premiata de Societatea acad. rom. din fond. Cuza. Bucuresci 1877. Pretiulu 3 lei n.

— Trei programe scolastice ne mai stau de inainte, dela Beiusiu, Nasaudu si dela institutul Urechia in Bucuresci. Spatiulu nu ne permite a le anuntia mai pe largu.

Se afla de vendiare la librariile Frank & Dressnandt in Brasiovu, Iulius Spreer in Sibiiu, W. Krafft in Blasiu, Ioanu Stein in Clusiu si pe la altele:

— Albin'a Carpatiloru. Apare 1 cóla si diumetate pe septemana. Abonamentulu pentru Austro-Ungari'a pe anu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. 40 cr., pe 3 luni 2 fl. 40 cr.; pentru Romani'a pe anu 20 lei, pe 6 luni 11 lei, pe 3 luni 6 lei. Unu numeru 20 cr. séu 45 bani. Unu volumu à 6 cóle 70 cr. séu lei 1.70. La 10 esempl. 1 rabatu. Abonamentele se facu la edit. Vis. Romanu in Sibiiu, la colectanti, la oficiile postali si la tóte librariile.

Noi din parte ne 'i dorimu successulu celu mai bunu, cá se'si afle publicu de ajunsu si alesu, care scie apretia publicatiuni precumu este si acésta.

Um die Erde. Reisebilder von der Erdumseglung mit Sr. M. Corvette „Erzherzog Friedrich“ in den Jahren 1874, 1875, 1876, von Josef Lehnert, k. k. Linienschiffs-Lieutenant. Mit 160 Original-Illustrationen. Wien, 1877. Alfred Hölder, k. k. Hof- und Universitäts-Buchhändler, I. Rothenthurmstrasse 15.

Nici odata nu amu fi in stare de a recomanda acelei parti a publicului nostru, care cunosce limb'a germana, lectura mai folositoria si totu-odata mai placuta decâtu sunt Descriptionile de caletorii departate, facute de ómeni luminati si inaltati preste tóte prejudetiele. Aici avemu Caletori'a impregiurulu pamentului, descrisa de unu oficiu marinariu din propri'a esperientia. Decátu o suta romane de nimicu, multu mai buna si mai folositoria este una carte ca acésta.

— Lyr. Organ für Theater, Kunst, Musik und Literatur. Herausgeber F. J. C. Krause, Wien, VIII Wickenburggasse Nr. 24.

Amatorii de musica voru sci apretia intreprinderea acésta, care aduce in fia care Nr. câte 3—4 compositiuni originali. Pretiulu pe 1 anu e 8 fl., pe ½ anu 4 fl., pe ¼ de anu 2 fl. v. a. Conditiiunile ulterioare se voru comunica cu alta ocaziune, mai alesu dupa ce vomu afla, cá intra si piese romanesci.

Difteri'a (Diphtheritis) si vindecarea ei naturala, de dr. P. Vasiciu. Timisiór'a, 1877. Pret. 6 cr.

R A T I O C I N I U

despre perceputele si erogatele fondului a infiintandei academie romana de drepturi pre 1876/7.

Nr. curente	I n t r a t e							Suma		
	Banco-Note	Argintu	A u r u	Cass'a de pastrare	Banc'a gen. „Transil. si Albin'a.“	Obligatiuni de statu	fl. cr.			
1 La adunarea generale din anulu trecutn au ramasu in restu	—	1/2	—	—	131784	1400	—	11282	—	1399984 1/2
Pre anuln curente 1876/7, au intratu:										
2 Colecte si oferte	65	—	—	—	—	—	—	—	—	65
3 Venitul curatu alu unui balm timentu in Bicsadu de tinerimea teologica a diocesi Gherlane	2060	—	—	—	—	—	—	—	—	2060
4 5% interese dupa obligatiuni urb. transilvane	43453	—	—	—	—	—	—	—	—	43453
5 5% „ „ de statu unificate in B.N. si argintu	—	20	46	—	—	—	—	—	—	4620
6 6% interese dupa acti de ale banci gen. de asecuratiune reciproa „Transilvani'a“	—	—	—	3420	—	—	—	—	—	3420
7 7% interese dupa actii de ale institutului de creditu „Albin'a“	—	18	—	—	—	—	—	—	—	18
8 Pentru argintulu schimbatu in B.N.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Din cass'a de pastrare Albin'a s'au ridicatu interese, si totu de odata s'au si capitalisatu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 S'au elocatu de nou sumele disponibile in cass'a de pastrare la institutul „Albin'a“	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E s i t e										
11 Argintulu schimbatu de sub Nr. cur. 8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Bani elocati in cassa de pastrare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Suma intrateloru si a esiteloru	66788 1/2	46	—	—	198572	1400	—	11282	—	1538160 1/2
Detragundu erogatele	66788 1/2	46	—	—	—	—	—	—	—	71388
Remane la adunarea gen. XVI. in restu	—	—	—	—	198572	1400	—	11282	—	1466772 1/2
Specificatiunea acestui restu										
a) In bani gata	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) „ cass'a de pastrare la institutul „Albin'a“	—	1/2	—	—	198572	—	—	—	—	198572 1/2
c) „ „ 2 acti de ale institutului „Albin'a“	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—
d) „ „ 12 „ „ banci gen. de asecuratiune recip. „Transilvani'a“	—	—	—	—	—	1200	—	—	—	1400
e) „ „ 19 obligatiuni de statu unificate gen. a XII. din an. 1872 Nr. 26 a pro-facului resp. si s'au contratu prin comitatu.	—	—	—	—	—	—	—	1900	—	—
f) „ „ 42 „ „ urb. transilvane	—	—	—	—	—	—	—	9345	—	—
g) „ „ 4 sortituli partitari de loteria	—	—	—	—	—	—	—	37	—	11282
Suma restului de asupra	—	1/2	—	—	198572	1400	—	11282	—	1466772 1/2
B i l a n t i u.										
In anuln trecutn au fostu ramasu in restu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1399984 1/2
Dupa detragerea aceluia din restulu presentu au crescutu fondulu in acestu ann cu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66788
Dr. A. Brode, controloru.										

Const. Stezariu,

capit. in pens si cassariu alu asoc.

Subscrisa comisiune emisa din partea presidiului Nr. 197/pres. din 24 Iuliu 1877 conformu decisiunei adunarei gen. din anuln 1872 Nr. XXVI. alu protocolulu respectivu, pre bas'a jurnalului si a acestui conspectu aceluia au scun-tratu cass'a fondului academiei, si relativu la charitabile de pretu susu insemnate, combinandu acestu conspectu cu celu din anuln trecutn cu privire la serii, numeri, couponi si valore, luandu in revisiune si celea de nou intrate in anuln acest'a, precum si restulu in bani gata, le au aflatu pre toate intru totu consunatoriie, in ordine si presente.

Sibiui 30 Iuliu 1877.

P. Dunca.

I. Hannia.

V. Romann.

Adunarea generala a asociatiunei transilvane timentu in Biasiu la 5—7 Augustu a. c. sub Nr. prot. XIII, aprobandu acestu ratiociniu, se da prin acest'a absolutoriu respectivului ratiocinante.

Sibiui la 15 Septembrie 1877.

Bologa.

Editoriu si proeditoriu: Comitetulu. — Redactoriu G. Baritu, secretariulu I. alu asociatiunei. — Tipografi a Rümer & Kammer.